

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek póstaútvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 filléért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSEK
Négyhasábos post-sor egyszeri közlésért 14 fill.
Készenléti 12 fill., többször 10 fill. ártandó.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szögig 2 kor. 50 fill., asontul minden szög 2 fillérvél számítatik.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk közöttekben levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

7125/1907 szám.

Hirdetmény!

A „Lévai Uradalom“ szent jánosi gazdaságban tervezett alagsóvezései munkálatok vizsgoi engedélyezése ügyében Barsvármegye alispánja 3671/1907 számú hirdetésével a munkálatokra vonatkozó terveket és összes iratokat Léva r. t. város székházán a folyó évi december hó 1-től december hó 30-ig közszemlére tette és a tárgyalást 1908 évi január hó 8-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzte ki: értesitem az érdekelteket, hogy a tervek, iratok és észrevételek Léva város kiadóhivatalában (I-ső emelet 12 szám) délelőtti 9—11 óra közben megtekinthetők, — a tárgyalás pedig a tanácssteremben (I-ső emelet 15 szám) fog megtartatni.

Az érdekeltek az 1885 évi XXIII. t. c. 163 §-ához képest a munkálatok tekintetében utáni ellenvetéseiket akár a közszemlére kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál is inkább adják elő, mert ellenkező esetben a határozat további meghaladásuk nélkül fog meghozatni.

Léva, 1907. évi november hó 27.

Bódogh Lajos
polgármester.

II.

3512/1907 szám.

Hirdetmény!

Ezennel felhivatnak mirdazok, akik a mai napig esedékesé vált adó, utadó, illeték, hadmentességi díj, városi és megyei pótdadók, valamint az ezek módjára beszedendő egyéb tartozásait a mai napig be nem fizették, hogy azt most már 8 nap alatt annál is inkább fizessék be, mert ellenesben az 1883 évi XLIV. t. c. 52. §-a értelmében végrehajtás utján tognak behajtatni.

Városi adóhivatal.

Léva, 1907. évi november hó 28.

Komzsik Lajos
adóhiv. főnök.

A tűzpróba.

Barsvármegye közönsége december hó 12-én fog dönteni a saját sorsa felett. A vármegye többségének kijegecsedett akaratát ez a közgyűlés

fogja dokumentálni. A történelem itélő széke előtt minden egyes bizottsági tag felelős ezen a gyűlésen leadott szavazatáért, de felelős azért is, hogy jelen legyen s tevékeny részt vegyen a többségi akarat kialakulásában.

A megyei párt, melynek legfőbb törekvése azon kimagasló, közérdekű céljának kivételére irányul, hogy Barsvármegye közigazgatási székhelye Aranyosmarótról — Lévára helyeztesse át, szintén érzi a felelősség súlyát, s ezért azon alkalomból, hogy a vármegye nagy többségének ezen vitális kérdése váratlanul bár, de kölcsönös egyetértéssel a legközelebbi, már december hó 12-én, garamveszelei Kazy János főispán összehívása és egy delegált indifferent főispán elnöklése alatt tartandó rendkívüli közgyűlésen, napirendre kerül, már most figyelmezteti kötelességére a törvényhatósági bizottság tagjait.

Nem csak Barsvármegye, de az ország közérdeke parancsolja, hogy ezen rég vajdó kérdés, — mely a garami érdekeltség akaratának érvényesülése mellett a nemzeti erők gyarapodásával kapcsolatban áll, — minél rövidebb idő alatt megoldassék.

Nem toroghat ugyan fenn kétség az iránt, hogy a garami érdekeltség óhajta, akaratát dominál e kérdés felett s ez cselekvésre készlet minden tagot; a megyei párt minden egyes tagjának pedig elengedhetlen kötelessége szélesebb körben is foglalkozni e kérdéssel, mert nem csak a gyűlésen való személyes megjelenésére van szükség, hanem lelkes cselekvésre; minden erkölcsi befolyásunkat fel kell tehát használni, hogy a rendelkezésünkre álló rövid időt jól értékesítsük, pártunk tömör, tekintélyes felvonulásáról gondoskodnunk kell. Annál is inkább, mert eljárásunk sikere akaratérőnkől, erkölcsi és anyagi sulyunk érvényesítésétől függ.

Többen a vármegyében — különösen annak kisebbik, békepártnak

nevezett részében hiu álomnak, meddő kísérletnek neveztek a vármegye többségének ezt az óhaját, a mely soha sem fog valóra válni.

De ime a kitartó törekvés, a vármegye többségének igazságos akarat, ha megállja a tűzpóbat, a biztos diadal reményével kecsegtet és ezen akarat megvalósítása elé részben véletlenül került, részben mesterségesen készített s eddig megdönthetetlennek hitt akadályok maguktól eltűnnek s a vármegye akaratát diadalmasan fog kikerülni a küzdelemből.

A tűzpróba elé állítjuk a vármegye törvényhatósági bizottságának minden egyes tagját. Az erkölcsi felelősség sulyát hárítjuk minden egyes tagtársunk lelkiismeretére, a ki ebben az ünnepélyes, nagy és komoly pillanatban kötelességének teljesítése elől kivonja magát.

A jövőző számon fogja kérni tőlünk, hogy miként rendelkezünk ebben a nagy és ünnepélyes pillanatban a vármegye sorsa felett.

A feltámadt vármegyei akarat ki akarja ragadni a vármegyét ebből a nyomoruságos, szegyeteljes állapotból, hová részben véletlen, részben a nagyuraink összeköttetése és privát egyéni hajlandósága folytán került.

A vármegyének szüksége van tehát ezen akarat megvalósítása céljából minden egyes tagjának támogatására. Nincs semmi mentség azok számára, a kik most elmaradnak, mert ennek a küzdelemnek eredménye mindnyájunk javára leendő s kiegyenlítjük vele az osztó igazság mérlegét, a melyet egy elenyésző kisebbség javára az ostoba vaksors és az emberek hiúsága s feltűvalkodottsága az idők folyamán elég számbavehető sulyalal megterhelt.

Itt a tűzpróba. Tegye kezét a szívére minden egyes tagtársunk s vegye ki részét becsületes öntudattal a vármegye akaratának kialakulásában és a késő utókor áldani fogja nevét a vármegye jövőző sorsának eldöntéseért.

Mácsai Lukács emlékezete.

(Folytatás.)

Mácsai Lukács demokrata volt a szó nemes értelmében. Sohasem akarta kizárni a felsőbb osztályokat az ügyek intézéséből, mert jól tudta, hogy rangjuk, vagyonuk, műveltségük révén nagy nemzeti tökélet képviselnek, — csak osztolni akart velük a nemzet kormányzásában, csak azt nem tűrhette igazságos lelke, hogyha valaki elég szellemi és erkölcsi erőt gyűjtött, hogy a közügyek élére állhasson, letaszítsák onné azér, mert paraszthazban született. A demokratiáért vívott küzdelme volt az a harc, melyet megvívni ő is segített, mikor eszméinek jó barátját, Pólya Józsefet a vármegye alispáni székébe segítette. Nem egyéni hiúságának kielégítését, hanem az igazi demokratikus irányú uttörését egyengere akkor is, mikor a vármegyei osztályuralom ellen elfogadta a képviselői jelöltséget s csak az erőszak akadályozta meg a siker kivívásában.

Nem kerülte el, nem gyűlölte a nagy urak társaságát, sőt adott alkalmakkor a közjó érdekében fel is kereste, de mindig megőrizte velük szemben is egyéniséget és sohasem alacsonyodott le a megtértek szerepére. Mácsai Lukács demokrata volt a szónak legnemesebb értelmében.

Szerette a közügyeket, résztvevett azok intézésében — ez képezi harmadik jellemvonását. Már 1853-ban, mint pen-jegyző, megszínája gróf Hunyady Lászlóval a lötenyesztési társaságot, melyből később a ma is fennálló Barsvármegyei gazdasági egyesület fejlődött. Részt vett a lévai takarékpénztár megalakításában és az igazgatóság alelnöke volt. A Párkányana-lévai vasút érdekében szónokolt, kapacitált, utatazott, kért, könyörgött és önkéntes adakozás útján összehozta a városra kirót 50.000 frtot. Ez a mit első helyen kellett volna emlékezni, részt vett, mint alapító a lévai kaszinó megteremtésében, melynek sok éven keresztül, haláláig, elnöke volt. Aki ismeri az akkori közállapotokat, mikor a kaszinó létesült, tudni fogja, hogy a kaszinók voltak azok a gyűlő helyek, hol a nemzeti

TÁRCA.

Egy kis fantazmagoria.

— A „Bars“ eredeti tárcája. —

Végtelenül szeretem a töltött káposztát, már mint a disznótoros töltött káposztát. A hol alkalom van, erőnek erejével is meghivatam magamat disznótoros, töltött káposztás vacsorára. — A minap is, hogy a plebános urnál disznóölés történt, tüstént orromba ütött a töltött káposzta, e fejedelmi eddel illata. Nem is hagyott békén, míg meg nem hivatam magamat a messze földön híres plebáni disznótorba. — Nehezen ment, de sikerült! Tetszik tudni, ezek a papok maguk is szeretik a jóféle disznóságot. Volt ugyan azon a bizonyos vacsorán más egyéb is, (papnál ne volna.) de hogy következetes maradjak, a más egyéből csak az illendőség határai között mozogtam. Még is sajnálom még ma is, a mi a tál tisztességére ott maradt.

Éjfél után, mint afféle szolid családapa, haza bandukoltam, szép csendesesen lefeküdtem. Hogy, hogyan, elég gyorsan elaludtam. — Talán azért, hogy hosszú volt az a bizonyos prédikáció. — Alighogy elaludtam, az álom szárnyain-e vagy valami más csodálatos képesség folytán kirepültem az ágyból. A repülés pompásan sikerült. — Mint valami vizözönelőtti óriási szárnyas, repkedtem lomha, láthatatlan szárnyakkal a város felett. — Majd leszálltam a vár ég-

bemeredő ormára. — Elképedve, csodálkozva láttam, hogy a város teljesen átalakult. Mintha nem is Léva, hanem valami más, újabb, modernebb, szebb város lenne. — De mégis Léva, mert ime, a vár itt van lábaim alatt. Letekintek a vár környékére, a vár udvarára, jálmélkodva láttam, néztem a nagy sürgést, forgást a vár körül. — Tü-mérdek ember mindenütt, de financnak, adószedőnek, végrehajtonak nyoma sincs sehol.

A vár környékén, nappal levén, sűrű tömegekben, megszámlálhatatlan mennyiségű munkás dolgozott. Rémitő gyorsasággal huzták fel a falakat egy nagy aranyu épülethez. A várat renoválták. Egyes részein új tornyokat emeltek. A Koháry-utca torkolata felé boltíveket raktak, az ivenk alatt villamos vasutat csináltak. A „hideg pince“ háta mögé, a szikla tetején valami léghajó állomás felét építettek. Mind ezt szédítő, észbontó gyorsasággal. A Dobó-kapu felett, egy hatalmas tábla volt, rajta e felírás aranyos betűkkel: Bars-Hontvármegye nemzeti muzeuma.“ Aláírva krétával: „idevalók a financok!“

Leszálltam a munkások közé s egy intelligens képű munkástól megkérdeztem: mi lesz itt barátom?

Az ám néz, de nagyon szokatlan, nagyon furcsa tekintettel, majd a kérdésre kérdéssel felel: nem ide való az ur, nem értem jól a beszédjét?

Azt kérdezem, hogy mit építenek?

Hát az új vármegyeházát. Barsvármegye, Hontvármegyével egyesült, Lévára tették a központot, ez lesz a vármegyeháza. Modern izlés szerint, magyar stílusban kiépítjük a régi várat s elhelyezik benne az összes központi hivatalokat. Milyen okos dolog ez uram — folytatja tovább — nem kell két főispán, elég egy alispán, egy főjegyző, egy törvényszék stb. stb. mily nagy megtakarítás ez az országnak! És ezt mind Wekerle Sándor csinálta Andrassy Gyulával.

Hát most mit csinálnak ezek az urak? kíváncsiskodtam tovább.

Rám tekint a munkás, mint valami mumiára s kérdi: hát nem tudja az ur, hogy Wekerlét tegnap temették a Kerepesi Krematoriumba, Andrassy Gyula pedig külügyminister?

Teljesen zavarba jöttem. Tegnap temették Wekerlét, Andrassy külügyminister, Bars-Hontvármegye egyesült, . . . mi a csuda van velem!? Én ezekről riporter létemre, nem tudok egy kukkot se. — Mi az Isten csudája ez?

A mint így révedező tekintettel bámulok a körülöttem folyó dolgokra, odatápad szemem egy feliratos táblára s a felírás alatt ott látom szokatlan számjegyekkel: 1927.

Megrémültem. Irgalmas Isten, mi történt velem? Husz évig aludtam? Hisz a mult este még csak 1907-et irtunk s én csak 40 éves voltam. És most 60 éves vagyok? Végig futott a hideg a hátamon. A

f-jemhez kaptam. Egy szál haj sincs a tarkómon. Teremtő Isten! Tisztára megkopaszodtam!

Körültárogattam magamat: én vagyok-e én, vagy valami incselkedő ördög üzi velem gonosz tréfáit? O yan tisztességes potrohóm van, akár a Smor utcai mészárosnak. Igy bosszulta meg magát a féltucatnyi töltött káposzta-töltelék?

A mint így ájuldozom, rémüldözök, látom, hogy a munkások egy nagy csoportja elindul vig zenezóval.

Hová mennek ezek? Kérdem a munkást.

Szavazni mennek a városházára. Hát azt sem tudja az ur, hogy ma országgyűlési képviselőt választunk?

— Ne neked riporter! Még azt se tudod! Hát micsoda nyomorut újságíró, micsoda éhietetlen riporter vagy? Nem érdemelsz te egy fillér előleget se.

Uccu vesd el marad. El a Kossuth Lajos-terre. Ott ért még csak az igazi meglepetés. — A tér közepén Kossuth apánk hatalmas érc szobra. — A vén rozoga Oroszlán fogadó helyén gyönyörű új Oroszlán szálloda, gyönyörű, majdnem felhő karcoló számba menő 4 emeletes épület. A városháza, a Klein féle bérház viskó számba mennek mellette. — Zajongó, követválasztó közönségnek nyoma sincs. Micsoda követválasztás ez? Mi történt? A lelkesedés tüze végleg kialudt? Igy töprengedtem, míg egy szavazó városi polgár

és társadalmi élet erői lüktettek. Onnét indult ki minden mozgalm, minden tevékenység. A kaszinókban volt, hogy úgy mondjam, elraktározva a nemzeti energia — ide jártak lelkesedést meríteni a közelet szereplői. *Mácsai* Lukács a lévai kaszinónak nemcsak alapító tagja, hanem mindig egyik mozgató lelke volt — tagtársainak ezért kifejezett hálája ültette őt az elnöki székbe.

Mácsai Lukácsot ott látjuk mindig a megyei élet terén is. Nem volt olyan közérdekű kérdés, melyben a törvényhatósági bizottsági közgyűléseken fel ne szólt volna. Széleskörű tudása, szónoki képessége, higgadtsága őt a vármegye első szónokai közé emelték. Beszédeiben sohasem volt szenvedélyes, sértő. Szelid modora által mindenkit megnyert és ez képei negyedik jellemvonását. Mi, akik sokat érintkeztünk vele, nem emlékezünk egyetlen esetre sem, hogy a jólelkű *Mácsai* Lukács a vita hevében elragadtatta volna magát. És ez a modor nagy isteni adomány. Rendszeresen nem az igazság az, ami sért bennünket, hanem a modor meg az alak, amelyben azt kifejezik. A finom, higgadt előadásnak volt a mestere a mi elköltözött, öreg barátunk, különösen a tenni vágyó kor éveiben. Ezért kedvelték őt a nagyok is, így tudta megszerezni a boldogult hercegprímás teljes bizalmát és rokonszenvét, a mely rokonszenvet bőven kamatoztatta azután városának kulturális emelésére.

Jól tudta azt *Mácsai* Lukács, hogy a kultúra az, amely hivatva van népeket felemelni, a nemzeteket boldogítani, városokat fejleszteni, azért legelső teendőink közé sorozta kulturális intézmények felállítását. Vallotta ezt annál inkább, mert üvelt lelke vágyott a művelődés után, mert azt hozzáférhetővé akarta tenni mások számára is. — A kultúra és költészet kedvelése az ő ötödik jellemvonása.

A kulturáért sokat tett városunkban. Mikor az 1868. törvény alapján az állami képviselők felállításáról volt szó, *Mácsai* Lukács, az akkori kir. tanf. tisztában volt azzal, hogy az egyik képviselt minden áron Léva városnak kell megszerezni. Pedig hatalmas versenyfeszekre talált a szomszédos Nyitra és Besztercebánya városokban. A miniszter a városok hozzájárulását kérte, *Mácsai* Lukács ekkor gyűjtő bizottságot szervezett, *Belcsák* Károly barátjával és *Váray* Isidorral a bizottság jegyzővel,

fel nem világosít, hogy kösségenként s titkos szavazással folyik a választás.

Elmentem a városházára. Itt megint csak meglepetés várt reám.

Ott ült az asztal előtt a plebános ur, kinél az este töltött káposztát vacsoráltam, de nagyon megöregedve. Udvariasan köszöntöttem, riporterit tolokodással előhozom a tegnapi esti töltött káposztás disznótort. Nagyon nézett rám. Mosolyog. Az ő szózott, igazán finom nyájasságával figyelmeztet: „tévedni méltóztatik, nem ismerem önt, én már 20 esztendeje nem ettem töltött káposztát, mert nem szabad, nem engedi az egészségem meg a gyomrom!”

Micsoda rettenetes állapot ez? Tegnap együtt vacsoráltam velem s ma nem ismer meg, együtt eszük a föléges töltelkeket s azt mondja: 20 esztendeje nem evett töltött káposztát!

Ismét megszólított: hát nem ismer? én vagyok Firkáss, a riporter.

Ismerem egy *Firkáss*! ugymond, de az régen volt, hajdanában. — És az egészen fiatal, sovány, vékony dongáju ember volt, de az már aligha él, mert 20 esztendeje nem láttam. — Bocsnát, nagyon el vagyok foglalva.

Perse mentem kifele. Boszorkányok füstök velem gonosz játékokat. Nem ismerem fel az utcán senkit, de mégis oly sok ismerősnek látszó alakkal találkozom. Benyitok egyik elegáns kávéházba, a hol az urak a szavazás esélyeit mérlegelték, fogadásokat ajánlottak egyik vagy másik jelölt bukására vagy győzelmére. — Nézem a felirások jelentéseket a fekete táblán, így állanak:

1. Függetlenségi 1549.
2. Liberalis 1409.
3. Haladó 1240.
4. Néppárti 1120.
5. Cuculista 142.
6. Nemzetiségi 137.

Nem valami brvndotes alakulás.

hársul-hásra járt adományokat gyűjteni, hogy a miniszter előtt minél hathatósabban kimutassa a város érdeklődését. A képzőt Léva nyerte el.

Ismeretes magyaranyu munkássága, melyet *Mailáth* István vezetése mellett, *Leidenfrost* Lászlóval, *Brach* Ferenczel, *Lakner* Lászlóval, *Konkoly* Sándorral, *Belcsák* Lászlóval, *Holló* Sándorral kifejtett a főgimnázium fejlesztésében és a díszes épület megteremtésében.

Az irg. nővérek intézetének megalapozása, mely azóta egy nagy intézetté nőtte ki magát, *Mácsay* Lukács és *Lakner* László nevéhez fűződik. *Mácsai* Lukács volt az, ki a Szepes-bizottság élén *Simor* J. hercegprímástól több mint 60.000 kor. összeget szerzett az intézet céljaira és annak megnyitását lehetővé tette.

Állami képző, főgimn., leányiskola — *Mácsay* Lukács nevéhez fűződő intézetei városunknak, mert ezeknek felállításánál, egyéb jelesünk mellett, mindig ott találjuk *Mácsay* Lukácsot.

S mikor lelke kifáradt, vissza vonult kedves költőihöz, akiket igazán, szívből szeretett. A költészet kedvelése többnyire nemes érzelmű emberek tulajdonsága. Behatolni a költőknek, ezeknek a különleges-sajátosság embereknek az érzelem világába, megérteni képzetes, eszményien beszédüket, felemelkedni a szférák magasabb régióiba, a hol átszellemült életet él a költő lelke, — azokat szerette *Mácsay* Lukács finom lelke is magányos óráiban. Nemcsak — maga is pengette a lantot s jóllehet költői nevet nem vivott ki magának, különösen epigrammái, melyeket *Faragó* és *Luna* nevek alatt közölt, nem egyezzer felülemelkedtek szellemességükkel az önkép-zőri dolgozatok nivóján.

A költők jeles mondásait nagyon szerette idézni, mert azokat könyv nélkül tudta. Mintha most is látnám egy-egy közbéd alkalmából felemelkedni a jószágos, kedves, öreg urat, hogy elmondja pohárköszöntőjét. Mosolygó arccal, egy-egy költői mondással kezdte, elcsevegte szellemes gondolatait és ismét költői idézettel végezte.

Jellemvonásaiból ki nem hagyhatom mély vallásos meggyőződését sem. A ki anyai nemes lelki tulajdonnal ékeskedett, annak lelke fel tudott emelkedni Istenéhez is. Voltak napjai, melyeken semmi körülmények között el nem mulasztotta a templomot. „A lelke van rá szüksége“

Beszédbe elegyedtem egy jóképű öreg urral, a ki, valamikor a vidék leghangosabb fiskálisa volt, az újságot, hogy még *Ladány* felé is megy a villamos vonat, melyet holnapután nyitnak meg s hogy *Katonák* azon járnak foglászni melinnel töltött lankaster puskákkal. — Meg hogy épülőfélben van az elevátor, a gőzfürdő, a sörgyár már virágzik, részvényei 33%-os osztalékot adnak. A pástétomgyár meg *Strassburgba* szállítja nagyban a pástétomot, mely híres széles e világon. A dohány, bőr és posztógyár már régen megvannak és igazán virágzó üzleteket csinálnak. — A Percen meg lobogós vitorlás és gözcsónakok járnak. Ha valami szépet, meghatót akar az ur látni, menjen fel az ur az új *Oroszlán* erkélyére s nézzen el a *Garamvölgyén*. Látni fogja, hogy a *Garamon* hajók járnak, a lelke föld mind csatornázza, még rizstáblák is vannak a Perc mellett. Ott van a Perc partján egy hatalmas ércebe öntött szobor, melyet a „lecsapolási társulat“ emelt még életében a mű végrehajtójának.

Nem birtam tovább a hallgatást. Rapultam fel, fel a város fölé, hát vadászok lestek rám, mint valami ritka szárnyasra s Léva város legkisebb de legszenvedélyesebb nimródja vitézsül lepuffantott (jah, poccaéta kerülő volt a gonosz). Éreztem a süréteket, a mint a nyakam körül hidegítették és — hanyatt-homlok estem lefelé. — Mire a keramit burkolatra estem, illetőleg értem volna — hirtelen felébredtem. A feleségem hideg vizet öntött a nyakam közé, hogy a nehéz álomból fölébresszen. Mert mivelhogy disznótortban voltam a plebános urnál — ördögök ültek álomban a gyomromon.

Ha ezek az álmos fantaszmagoriák részben beteljesednének, részben pedig sohas teljesednek be, t. i. a mint én szeretném — de jó volna!

Riporter.

mondogatta nekem. Es jóllehet sokat ingerkedett velem, sokszor hangoztatta mondatát: *Dixit laicus clero . . .* „sokat vitázott vallási kérdésekről, — *Mácsay* Lukács pozitív hitű philosophus volt.

Nem lenne teljes a kép, ha, mint beszédem elején is említettem, apró gyarlóságairól is meg nem emlékezném. Egyenként ezeket felsorolni nem kívánom, csak megemlítem, hogy amint a legnagyobb lelkeknek, a legkiválóbb embereknek, *Mácsay* Lukácsnak is meg voltak a maga gyöngéi, gyarlóságai, de ezek a kis gyarlóságok mitsem vonnak le értékéből. *Mácsay* Lukács felülemelkedett a kis városok mindennapi alakjain. A talentumot, melyet reá bízott az Isten, nem havertette gyümölcsözletlenül. *Mácsay* Lukácsról elmondhatjuk, hogy nem hiába élt.

A kaszinó választmánya a kaszinót tisztelte meg azzal, mikor utolsó alapító tagjainak és elnökének emlékére ezt a rendkívüli közgyűlést összehívta, hogy áldozzon megemlékezésével azon férfiu emlékének, akinek teste már csendesen pihen lirjában, de egyénisége, szelleme, emléke közöttünk és éljen is még sokáig!

(Vége).

Magyar nemzeti kulturánk megújodása.*

Magyar nemzeti kulturánk fejlődésében határteljes, korszakot alkotó időszak e hanyatló 1907-dik esztendő. — Nemzeti életünk önállóságra, függetlenségre törekvő, hazafias fellendülése, az 1907 évi XXVI. és XXVII. t.-c. megalkotása, életbe lépése, a mellett hogy felkeltették a már hanyatló, — hogy ne mondjam szunnyadó közérdeklődést, a magyar nemzeti kultúra minden tényezője, minden tagozata iránt; a közel 40 éves népiskolai törvény által kijelölt fejlődési iránynak erőteljesebb, önállóbb jellegű, öntudatosabb tartalmat adtak, a magyar nemzeti jellegét és tartalmát. Ezeknek biztos és szabatos fejlődéshez, a néptanítók anyagi helyzetének — egyelőre — türelhető rendezésével, jogviszonyainak szabályozásával, az állam, mint legfőbb kultúrtenyező befolyásának és ellenőrzésének megállapításával, intézményesen biztosította.

A jeleztem két törvény és azoknak végrehajtási utasítása biztosítja azt is, hogy a magyar nemzet gyermekei, kivétel nélkül, magyar nemzeti szellemben neveltessenek és taníttassanak; biztosítja, hogy minden népoktatási intézetünk magyar nemzeti jellege külsőleg, szemmel láthatólag is a magyar nemzeti szellemet és állameszmét szolgálja.

A törvényhozás — ismerjük el — e tekintetben igazán nagy és elhatározó lépést tett előre. — Végre-valahára felismerte, köztudattá tette, hogy nemzeti népnevelés nélkül, önálló, nemzeti állam nincs, nem lehet, nem is képzelhető. — Nemzeti kultúrát, a nemzeti kulturának értékes, jövőt teremtő tartalmát, csak az anyagi nyomorúságtól ment, a lenyűgözés jármától felszabadított, önálló cselekvési szabadsággal felruházott, hazafias érzületű tanítósággal lehet teremteni illetve fejleszteni.

Hogy e nagy és ideális cél érdekében hozott törvények nem mindenkit elégitenek ki s hogy nekünk is vannak jogosult panaszaink, az a dolog természetében rejlik. Ez olyan jelenség, mely kisebb-nagyobb mértékben célszerűen vagy anélkül, minden törvénynél előfordul. Egy azonban bizonyos és ez az, hogy a magyar nemzeti kultúra megújodásához, a magyar nemzeti állam kiépítéséhez az igazi alapvető munkát e törvények segítségével el lehet és el is kell végezni!

Nincs olyan törvény a világon, melyről mindenki azt mondja, hogy az tökéletes alkotás . . . de olyan sincs, melynek hiányait, becsületes, hazafias, erélyes jó végrehajtással pótolni ne lehetne! — Igen. A törvény megvan, csak hazafias, erélyes jó végrehajtás kell s rövid időn látni fogjuk mindenfelé, még a legszélsőbb, a legtávolabb periferiákon is a magyar nemzeti állameszme örtüzeit, lelkesedését harcoló katonáit, a sikerrel vívható harc egyedüli helyén a magyar nyelvű népiskolában, hallani fogjuk szengzetes magyar nyelvünket a tót, a német, az oláh, a horvát anyanyelvű polgártársaink ajkain is és eljő az az idő, midőn a haza minden polgára büszkén vallja magát az egységes magyar nemzetiség tagjának.

De a törvény maga csak foglalatja, a cimer, a zászló csak külső jelei az iskola magyar nemzeti voltának. A tanítóságtól függ mind az, a mit az idéstem törvényekkel a törvényhozás, a kultuszminister elérni akarnak s attól, hogy az illetékes tényezők, maga a municipium, a nemzeti élet, a magyar alkotmányosság, a nemzeti állameszme, e menedéke, védőbástyája, ennek végrehajtó közegje, mennyi kulturális értéket tanúsítanak a törvények végrehajtásában s a magyar tanítók tevékenységének erkölcsi és anyagi támogatása és védelme tekintetében.

* Végül István elnök megnyitó beszéde a Vármegyei Ált. Tanítóegyesületnek Léván, folyó évi november hó 20-án tartott közgyűlésén.

A feladat, melynek megoldását a nemzet a tanítóágtól várja, nem olyan könnyű, mint a milyennek egyelőre látszik. — Tiszta magyar vidéken nem mondok hogy nehéz, de nemzetiségi és felekezeti elfogultsággal saturált vidéken, hol a nemzetiségi fanatizmus uralja a helyzetet, bizony nehéz feladat vár a néptanítóira. Ily helyeken a tanító folytonos harc tüzában áll feladataért, ha hivatásának magaslatán áll, ha esküjéhez hű akar mint becsületes ember és hazafi maradni. — Ha pedig lanyhán, mint szokás-mondás, „szemhunyv“ immel-ámmal végzi tisztát, könnyven esküszegés bűnébe esik, mint ilyen elveszti kartársai s a társadalom tiszteletét és becsülését.

A magyar néptanítóknak a meggyőződés és meggyőzés erejével arra kell törekednie, hogy a magyar nemzeti kultúra e hazában még az egyesek számára is olyan életszükség legyen, mely nélkül semmi téren sem lehet boldogulni, hogy e hazában magyar nemzeti érzület nélkül, magyar nyelv nélkül senki semmire sem számíthat. Társadalmi mozgalmat kell teremteni, mely ennek az eszmének áll szolgálatában. Oda kell hatni minden irányban, hogy e hazában lehetetlen legyen minden francia madmoazel, angol guvernant; pusztuljon ki a német nevelő vagy nevelőnő minden családból, mert ezek mind a magyar nemzeti nyelv és magyar hazafias szellem rovására előkötödnék itt. — Ne vigyék a magyar anyák leányaikat külföldre, cseh és német leánynevelő intézetbe, maradjanak itthon, mint itthon maradtak a magyar nagyszonyok gyönyörű, fenkölt lelkületű mintaképei. Jönni kell — hiszem hogy jönni is fog — e téren is egy igazi nemzeti purifikáció, melynek nyomán, a ma idegent majmoló, külföldiért lelkesedő, idegen kulturát éhező vagonos és furi családapáink körében is otthonra talál a magyar nemzeti kultúra s magyar lesz taljese az a nemzedék, melynek jövőnk köztevékenységétől függ a nemzet és a haza sorsa.

Néptanítók! Fel e téren is a munkára! Hevitsen bennünk őseinket öröklött szent hazafiságunk s az a tudat, hogy nemzeti életünk megújodásának alapköveit mi rakjuk le s úgy rakjuk le, hogy azon a pokol kapui se vehessenek diadalmat.

Különfélék.

— A Vármegyei Párt tegnap november 30-án délelőtt 10 órakor a lévai város háza nagytermében közgyűlést tartott. A tekintélyes számban megjelent tagok egyhangú lelkesedéssel vették tudomásul *Holló* Sándor elnök előterjesztését arról, hogy a székhely kérdése most már végleges megállapodás szerint a folyó hó 12-én tartandó rendkívüli közgyűlésen kerül szünyegre, amelyen alkalom nyílik arra, hogy a törvényhatóság többségének akarata ugyancsak a törvényhatósági — és az állami szempontok érdekében érvényre jusson. *Balogh* János bizottsági tag a párt nevében köszönetet mondott az elnöknek, hogy tántori hatatlan eltökéléssel, soha nem lankadó buzgalommal, száz akadályt legyőzve oda vitte a vármegye többségét, hogy végre szabadon határozhat sorsa felett. *Báthy* László lelkes szavakkal hitva fel a párttagokat az utolsó küzdelemre, melynek az eddigi kitartás után győzelemmel kell végződnie. Az elnök azon kijelentéssel zárta be a gyűlést, hogy a párttagok illetlen lelkes közreműködése azon indító erő, mely őt a kitartó, roményteljes cselekvésre bátorítja.

— A vármegyei székhely kérdése. Kölcsönös és végleges megállapodás szerint a vármegyei székhely kérdésének eldöntésére dec. hó 12-ik napján, csütörtökön rendkívüli közgyűlés hivatik egybe; ugyanezen alkalommal a törvényhatóság azon indítvány felett is határozni fog, hogy a tisztújító közgyűlés dec. hó 30-ik napjára halasztassék.

— Áthelyezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Bodrogköz* Zoltánt, a lévai áll. tanítóképzőhöz beosztott gazdasági szaktanárt, az esztergomi érseki tanítóképzőhöz helyeztetett át, ahol egyúttal a theológusok gazdálkodásának való oktatásával is megbízatik. Különösen az utóbbi körülmény tette szükségessé az áthelyezést, ami — tekintettel arra, hogy a leendő lelkészek oktatására kiváló előadási képesség kívánatik — mindenesetre kitüntetett számba megy. Jó barátai, tanártársai, előzékeny, kellemes modoru kollégát, tanítványai pedig kedves oktatójukat vesztik el benne, kinek jóízű humorral fűszerezett előadásait a garamvidéki magyar gazdák is nagyon szívesen hallgatták. Ő maga is nehezen távozik Léváról, hol már tizedik éve működik s ahol igen jól érezte magát; kárpótlásul szolgál a kitüntetést megbízatás és az ezzel járó előléptetés. — *Bodrogköz* Zoltán utódjául Lévára *Bencze* Imre, rimaszombati földművelés iskolai segédtanár neveztetett ki.

— Megyei bizottsági tagválasztások. A november hó 19-iki választás eredményeképpen megválasztottak: a lévai I. számú kerületben: *Féja* Kálmán, (uj) *Weisz* Benő, (uj) dr. *Kersék* János, *Tokody* István, *Szilassy* Sándor, (uj) — a nagysallói II. számú kerületben: *Bedross* József, *Kiss* Ernő, *Gaál* Dániel, *Balog* János, sisó, — a zselizi III. számú kerületben: *Fzedlacsék* János, *Schöpllin* Róbert (uj), *Szabó* András,

Suba Lajos, — a nagykovácsi IV. számú kerületben: **Lócsai Imre**, **Juhász Mátyás**, **Váradi András**, — az újbányai V. számú kerületben: **Kocáb Frigyes** (uj), **Brakó András** (uj), **Rási József**, — a vámosiadányi VI. számú kerületben: **Német János** (uj), **Szilvássó István** (uj), **Kiss Gyula**, — a garamszőlősi VII. számú kerületben: dr. **Vlček Ferenc** (uj), **Jozsefcsek Géza** (uj), — a verébelyi VIII. számú kerületben: **Svarba István**, **Mészár Benedek**, — a hulli IX. számú kerületben: **Reidner Gyula**, **Kraffszky József**, — a barsbaracska X. számú kerületben: **Kósa Andor** (uj), **Markovich Kálmán** (uj), — a nemcsényi XI. számú kerületben: **Kosztolányi István**, **Botlka Ödön**, — a nagyherstyeni XII. számú kerületben: **Keltz Gyula**, **Baliga József**, **Delics János** (uj), — az alsószlezsényi XIII. számú kerületben: **Rakovszky Endre**, **Szék Vilmos** (uj), — a kistapolcsányi XIV. számú kerületben: **Schramm Antal**, **Taxner Béla**, **Buday Tádé** (uj), — az aranyosmaróti XV. számú kerületben: **Pető Bertalan**, dr. **Pongrácz József** (uj), **Csikkel József** (uj), — a garamszentbenedeki XVI. számú kerületben: **Jaksics Dezső** (uj), **Paulik Miksa** (uj), — a pálosnagymezői XVII. számú kerületben: **Schiffert Ferenc**, **Csüllár József**, — a zsarnócai XVIII. számú kerületben: id. **Kaldrovics József**, **Szokolóczy József** (uj), — a geletneki XIX. számú kerületben: **Majerszky István**, **Truska Antal**, **Polacsék János**, — a jánosgyarmati XX. számú kerületben: **Kavaschán Nándor**, **Feldmayer Agoston** (uj), — a lutillai XXI. számú kerületben: **Mihályffy Mihály**, dr. **Gonda Péter**, — a garamszentkeresztii XXII. számú kerületben: **Vetzel István**, **Zipszer Lajos**, **Kabina József**, **Grosch Adolf**, — az oszlányi XXIII. számú kerületben: **Skorpió Ede**, dr. **Hladny János**, **Hyross János**, dr. **Pongrácz Gyula**, — a körmöcbányai XXIV. számú kerületben: **Balkman Gyula**, **Vizi Ferenc**, **Raab Károly**, **Palkovics Emil**, **Schindler József**, — az újbányai XXV. számú kerületben: **Bocsek Károly** (uj), **Csernák László** (uj).

A Lévai Sportegylet nov. hó 19-ég tartotta választmányi közgyűlését. A gyűlések legnevezetesebb tárgya volt a sporttelep létesítése. Egy ezen célra kiküldött bizottság tervezete alapján a közgyűlés következőkben határozott: az egyesület megkeresi a várost, hogy az ugn. városi ligetet, (régebben „dögtér“) engedje át az egyesületnek használatul, ehhez az egyesületnek mellette levő földekből megvásároljék megfelelő területet, s ezen létesíti a sporttelepet. Ha a Sportegylet feloszlanék, az egész terület a város tulajdonává lesz azon kikötéssel, hogy csak közcélra használható. — A gondolat mindenben ügyes; alkalmasabb helyet alig találhattak volna, elég közel fekvő, pormentes, üde levegőjű, amellyel gyorsan és sikeresen befásítható, amint ezt a dögtér példája igazolja. Ha volna rá mód, városi sétahelyet is ott kellene létesíteni.

A Bars megyei Gazdasági Egyesület 1907 évi december hó 9-én hetton, Aranyosmaróton a vármegye székháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. Aranyosmaróti vidéken létesítendő gézkezelővetkezet alapszabálytervezete és költségvétésének megvitatása. 2. Cukorréptermelők vidéki szövetségének alapszabálytervezete az országos szövetségtől. 3. Amerikai visszavándorlás munkássági szempontból. 4. Folyó ügyek és indítványok.

Esküdtbírói elnökök. A pozsonyi kir. ítélő táb. elnöke az aranyosmaróti kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírói elnökévé az 1908 évre **Simonyi Elemér** kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökké dr. **Gál Homoky Kálmán** kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Munka biztosítás. A Bars megyei Gazdasági Egyesület a következő felhívást intézi vármegyénk birtokos gazdáihoz. *Amerikából jönnek haza tömegesen véreink, munkát adjunk nekik!* Hivatalos értesítés szerint, Amerikából a következő hetekben is igen jelentékeny számban fognak tömegesen haza térni a kivándorlók, a kiknek munkát biztosítani közérdekből szükséges, a kinek gazdasági vagy ipari munkásra, vagy gazdasági cselédre szüksége lenne, a bér feltételek közlésével a munkások nemét és számát megadva közvetlenül a földmivélségi miniszterium munkássági osztályával, vagy **Lekky István** osztály tanácsossal Fiume, „Európa szálló“ levélben vagy táviratban közölje.

Kinevezés. A pénzügyminiszter **Bauer Ignác** komáromi pénzügyi számvizsgálót pénzügyi számtanácsossá, számvéviségi főnékké végleges minőségben az aranyosmaróti pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghé kinevezte.

Áthelyezés. **Strobl László** hadapród tisztihelyettes Léváról Nyitrára helyeztetett át.

Kirendelés. **Hegedűs Mór** az aranyosmaróti kir. államépítészeti hivatalhoz áthelyezett mérnök a balassagyarmati utmesteri iskolához oktatói minőségben kirendeltetett.

Szinészek Léván. **Tóváry Antal** szinigazgató 35 tagból álló jól szervezett társulata folyó hó 29-én az „Oroszlán“ szalalda termében a „Gül Baba“-val megnyitotta a szini évadot. Tegnap a Vig színház egyik keresett darabja „A tolvaj“ került színre. Mint az előzetesen kibocsájtott szini jelentésből várható, kellemes és valóban

élvezetes estekre van a lévai publikumnak nagyobb számban lakna, legyen egyelőre egy, később legalább két oly szakmabeli intelligens iparos, akik társaikat a szükséghez képest időszakosan iparak különleges szakismereteiben okszerűen tanítsák. Hogy ezen célnak megfelelő, szaktanításra képes szakiparosok kellő számban kiképeztessek, a technológiai muzeum a szabó és cipész iparból mestertanfolyamot rendez. Ezen a tanfolyamon intelligens, előadóképességgel bíró, szakmájukban kitűnően jártas és vándor vagy más rendszerű szaktanfolyamot végzett, tehát már megfelelően előképzett fiatalabb iparosmesterek és kivételesen 24 évnél idősebb segédek vehetnek részt és pedig ezt megkönnyíteni, megfelelő napdíjjal és utazási költséggel ellátva. A szabóipari tanfolyam 1908. évi január hó 6-ától február hó 25-éig, a cipészipari szaktanfolyam folyó évi november hó 4-étől december hó 13-áig tartana. Ezen tanfolyamok tárgyai: a szerkesztő mérnök elemi rajza, ipari számtan, ember anatómiai alapismeretek, áruismeret és ipari technológia, különös ipari könyvtartalan és az illető iparág szabászati rajza és kalkuláció.

A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület a kiegyezés mellett. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület november 15-én megtartott közgyűlésén határozta tilag kimondotta, hogy a magyar kormány által a törvényhozás elé terjesztett kiegyezési javaslatot a quóra emelésétől eltekintve az eddigi kormányaink által előterjesztett kiegyezési javaslatoknál jobbnak tartja, annak elfogadását az ország érdekében levőnek véli, vele az ország köz és különösen mezőgazdasági érdekeit a mai viszonyokhoz mérten biztosítva látja, ehhez képest dr. **Wekerle Sándor** miniszterelnököt és az összkormányt elismerésével és bizalommal üdvözli, azon kintartó, szívós, önzetlen nagy munkáért, melylyel a nagy lekötöttség és a legnehezebb viszonyok dacára Magyarország gazdasági érdekeit a legtisztább államjogi alapon megvédeni sikerült. — Együttal telterjesztést intéz a földmivélségi miniszter urhoz, melyben ő exallentatásjával arra kéri, hogy teljes erejével hasonlóan oda, hogy a további törvényhozási és kormányzati munka folyamán a gazdaságsada mi testületnek a tőzadei irrealis játékok megszüntetésére, a szesztermelés mezőgazdasági jellegének biztosítására vonatkozó kívánásai mielőbb teljesedésbe menjenek.

Helyettesítés. **Kalecsky Kálmán** verébelyi adópenztáros **Bajacsék István** lévai adóhivatali főnök helyettesítésére Lévárára küldtetett. **Bajacsék adópenztáros** — mint őszinte részvettel értesülünk — súlyos beteg, de állapota már javulófélben van s így komolyabb aggodalomra nem ad okot.

Olcsóbb a hus, de nem Léván. Országjárta hírlak, hogy a husnak ára tetemesen leszállott, mert a vágómarha is olcsóvá lett, csak nálunk tartják magukat erősen a régi árak, sőt a legutóbbi napokban megint sörfoltak egyet a végnélküli drágaság-csavaron. Hogy mi ennek az oka, nem lehet kitalálni, legfőkébb azt lehetne gondolni, hogy a lévai mészárosok nem olvasnak újságot, s így nem tudják, hogy máss mindenütt engedtek a kollégák a magas árból.

Helyreigazítás. **Liebermann Jakab** főrabbi ur annak kijelentésére kéri fel bennünket, hogy a megbízottsági tagválasztásnál ő mint jelölt fel nem lépett; a rá esett szavazatok az ő tudtán kívül, tisztán egyes szavazó polgárok saját elhatározásából adattak le. Ezen kérelemnek ezennel szivesen helyt is adunk.

Póttartalékosok leszerelése. A lévai honvéd zászlóaljánál 8 heti újonckiképzésre bevonulva volt 124 főnyi póttartalékos folyó hó 30-án levetette az anglybörtön zaron boldogító tudatban, hogy kinek-kinek kis könyve benne van a zsebében és 8 kis heti szenedés van bele jegyezve, a szürke cibil letbe visszasüllyedt. Megelőzőleg folyó hó 28-án harcserű céllövés volt velük Tegzesbörű meilit, mely után hangos énekeszóval, kürt-rivalgás és dobpergés között vonultak be ebbe az elátkozott Léva városába, melynek csak akkor mondták, hogy „Isten veled“, a mikor a gőzkocsiba már beszállottak és biztosan tudták, hogy az a bizonyos főhadnagy ur, a kivel nincs jobb ember, már nem fogja „hadoszlopba“ állítani a századját és nem vezényli „rendek jobbra át!“ miközben vizitál.

Hűtlen alkalmazottak. **Goldstein Henrik** vaskereskedő azon panasza alapján, hogy egyik tanonca esténként gyakran kimaradt s ittasan tér haza, az a gyanuja miként az a mulatsághoz szükséges pénz meg nem engedett módon szerzi, — a rendőrség egy szervezett s messzire kiagazó tolvajbandaró rántotta le a leplet. A tanonc, mulatság közben meglepetvén, beüszertett s midőn kérdőre vonatott, különféle hazugságokkal iparkodott bizonyítani azt, hogy a pénzhez nem bűnös módon jut, azonban ellentmondásokba keveredve, beismerete, hogy a véle alkalmazott segéd **Burger Zoltán** rábeszélésének engedve, azzal egyetértőleg gazdája üzletéből és raktárából az árukat lopták, s az árukból befolyt összeget egymasközt felosztották. Ugyanakkor kijelentette, hogy **Kürti Gusztáv** ruha-kereskedőt hasonló módon károsítja segédje **Steiner Manó** s annak társa. A tanonc által megnevezett segédek előállítván, előzőleg tagadták a terhükre rótt vádat, de midőn előttük egyes bűnjelek felmutatva lettek beismeretek, hogy gazdáik üzlet helyiségéből, valamint raktárából nagy mennyiségű árut részben a zálogházba értékesítettek, részben pedig helyi és vidéki lakosoknak számba sem vehető áron adtak el. A rendőrség a nyomozást úgy a panaszlott segédek, mint az orgazdák ellen is kiterjesztette s **Burger Zoltán** és **Steiner Manó**, mint a lopások értelmi szerzőjét előzetes letartóztatásba helyezte végett a lévai kir. járásbíróshoz átkísértetett.

Ipari szaktanfolyamok. A szabó és cipész iparosok továbbképzése érdekében az erre vonatkozó oktatási szervezésével megbízott m. kir. technológiai iparmúzeum oda törekszik, hogy minden oly nagyobb városban, ahol szabó és cipész iparosok

Lévai piaci árak.
Rovatvezető: Kónya József rendőrtábornagy
Búza m.-mészánként: 23 kor. 20 fill. 23 kor. 80 fill. — Készlet: 20 kor. 60 fill. 20 kor. 49 fill. — Rész: 22 kor. 20 fill. 22 kor. 80 fill. — Ára: 13 kor. 60 fill. 15 kor. 60 fill. — Zs: 15 kor. 60 fill. 16 kor. 80 fill. — Kukorica: 13 kor. 20 fill. 14 kor. 20 fill. — Lencse: 29 kor. 20 fill. 29 kor. 60 fill. — Bors: 12 kor. 40 fill. 13 kor. 60 fill. — Köles: 9 kor. 60 fill. 10 kor. 40 fill.
Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere, természetű arankamentes kor. 156 — 166. Vörös lohere kis arankas kor. 148 — 152. Vörös lóhere nagy arankas kor. 138 — 142. Lucerna, természetű arankamentes kor. 150—158. Lucerna, világos szemű arankas kor. 140—148. Lucerna, barnás színű kor. 125—138. B. borhere kor. 30—40. Baltacm kor. 32—34. Tavasz bukkyony kor. 16—16. 50. Muharmag kor. 15—16.

Nyiltér.
3051/1907 tkvi szám.
Árverési hirdetemény!
A lévai kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság közbíre teszi, hogy dr. **Kersék János** ügyvéd által képviselt **Kempfer Izidor** lévai lakos végrehajtónak **Sebő János** istvánóv berekajjai lakos végrehajtónak szenevő elleni 150 korona tökéletelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíróshoz területén levő **Berekajja** községben fekvő **Sebő János** istvánóvnak a berekajjai 48 számú tjkvben A I 11 sor 550 irszámú egész ingatlanra 93 korona kikülsési árban még pedig a C 38 tétel alatt **Sebő Mark** javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával az esetben ha ezen ingatlanért a fenti joggal terbelten az ezen szolgálmi jogot megelőző tartozások fedezésére szolgáló 4020 korona megígértetnék: ellenkező esetben ezen ingatlan ezen jogra való tekintet nélkül bocsátatik azonnali árverés alá, **Sebő János** istvánóvnak a berekajjai 252 számú tjkvben A I 2 sor 922 irszám alatt felvett egész ingatlanra 420 korona, ugyanennek a berekajjai 373 számú tjkvben A I 2 sor 144 irszám alatt foglalt egész ingatlanra és az ehhez tartozó 1/4 telek utáni legelő illetőség erre 766 korona, ugyanennek a berekajjai 608 számú tjkvben A I 1 sor 1 irszám alatt foglalt beltelkek és azon épült 77 3. i. számú háában való 3/4 rész illetményére 702 korona kikülsési árban még pedig a C 1 és 2 tétel alatt **Sebő Mihály** istvánóv és neje szül. **Harmadi Anna** javára bekebelezett lakási szolgálmi jog fentartásával azon esetben ha ezen szolgálmi jogot megelőző tartozások fedezésére szolgáló 4020 korona megígértetnék, ellenkező esetben ezen ingatlan a szolgálmi jogra való tekintet nélkül bocsátatik azonnali árverés alá, végül **Sebő János** istvánóvnak a garamújfalusi 144 számú tjkvben A I 1 sor 465 irszám alatt foglalt szőlő ingatlanára 94 korona kikülsési árban az árverést eredetileg és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907 évi december hó 20 ik napjának delétől 9 órájkor **Berekajja** község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikülsési áron átul is el fog adni.

Vásári lopások. Folyó hó 25-én tartott bórvasár alkalmával **Braun Alof** lévai szállítót észre vette, hogy **Kocsis Kupper József** kocsjáról valamit levett és elrejtett. Utánna nézett és rájött, hogy egy bál juhbört rejtett el, mit a rendőrségnek tudomására adott, minek alapján **Kupper József** előállítván, beismerete, hogy társai **Botlka Gyula**, **Szedmák József** és **Inger István** adták azt neki át, de hogy azok kitől kapták nem tudja. Azt is beismerete, hogy a bóröket közösen értékesíteni óhajtottak. A folyó hó 26-án pedig **Styevó Pálné** szül. **Gálkai Karolin** alsó györödi lakosnő tetten eretett, midőn **Róth S. m.** nyitrai lakos kereskedő satorából egy téli nagy kendőt emelt el. Bekísérésekor kijelentette, hogy a kendőt neki egy péli asszony adta át, ki azonban elmenekült. A rendőrség a tettesek megbüntetések végett az iratokat a lévai kir. járásbíróshoz áttette.

Vásár. Léván folyó évi november hó 25-én tartott országos baromvásárra felhajtott szarvasmarha: 1452 darab; ló: 1494 darab; juh: 480 darab; sertés: 216 darab; kecske: 22 darab; szamar: 1 darab; összesen: 3665 darab. Ezekből eladatott szarvasmarha: 199 darab; ló: 78 darab; juh: 338 darab; sertés: 79 darab; kecske: 11 darab; szamar: 1 darab; összesen: 706 darab.

Közönség köréből.
Nyilvános számadás.

A tanítóképző ifjusága által az újbányai útkárosultak javára november hó 24-én rendezett házi előadás öszes bevétele 111 korona 50 fillér; kiadások: fodrásznak bajusz- és szakáragasztásért 5 korona, a többi apró kiadás 6 korona 50 fillér, Újbánya város polgármesterének a jezzett célra elküldték 100 koronát. A jövedelemhez adományokkal hozzájárultak: **Holló Sándor**, **Laufer Béla** 10—10 korona, **Horváth Antal** 5 korona, **Schiff K. roly** 4 korona, **Lendvay János**, **Köveskúti Jenő**, **Kriek Jenő**, **Svarba József**, **Kaveggia Kálmán**, dr. **Katona János** 2—2 korona, egy társaság 7 korona stb.

Köszönetnyilvánítás.
Mindazon jó barátok és ismerősök, kik felejtethetlen nüm illetve édes anyánk elhunytá alkalmából részvétükkel fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Weil Sámuel és családja.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.
1907 évi november 24-étől 1907 évi december 1-éig

Születés.	
A szülők neve	A gyermek neve
fj. Báuyász I. Pothorszki M.	leány Erzsébet
Bakos Lajos Tolnai Julianna	leány Gizella
Lenthár Ferenc Ober Margit	fiu Ferencz
Balla József Slehér Mária	fiu József

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallás
Kovács Vincze Lovas Julianna	r. kath.
Guttmann Mátyás Landesman B.	izr.
özv. Király János Tunnák Katalin	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
itj. Kreskó Ferencz	54 éves	Gyomorrák
Madarász József	57	Medianistái
Dornyák Béla	25	Tüdögümör

Lévai piaci árak.
Rovatvezető: Kónya József rendőrtábornagy
Búza m.-mészánként: 23 kor. 20 fill. 23 kor. 80 fill. — Készlet: 20 kor. 60 fill. 20 kor. 49 fill. — Rész: 22 kor. 20 fill. 22 kor. 80 fill. — Ára: 13 kor. 60 fill. 15 kor. 60 fill. — Zs: 15 kor. 60 fill. 16 kor. 80 fill. — Kukorica: 13 kor. 20 fill. 14 kor. 20 fill. — Lencse: 29 kor. 20 fill. 29 kor. 60 fill. — Bors: 12 kor. 40 fill. 13 kor. 60 fill. — Köles: 9 kor. 60 fill. 10 kor. 40 fill.
Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere, természetű arankamentes kor. 156 — 166. Vörös lohere kis arankas kor. 148 — 152. Vörös lóhere nagy arankas kor. 138 — 142. Lucerna, természetű arankamentes kor. 150—158. Lucerna, világos szemű arankas kor. 140—148. Lucerna, barnás színű kor. 125—138. B. borhere kor. 30—40. Baltacm kor. 32—34. Tavasz bukkyony kor. 16—16. 50. Muharmag kor. 15—16.

Nyiltér.
3051/1907 tkvi szám.
Árverési hirdetemény!

A lévai kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság közbíre teszi, hogy dr. **Kersék János** ügyvéd által képviselt **Kempfer Izidor** lévai lakos végrehajtónak **Sebő János** istvánóv berekajjai lakos végrehajtónak szenevő elleni 150 korona tökéletelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíróshoz területén levő **Berekajja** községben fekvő **Sebő János** istvánóvnak a berekajjai 48 számú tjkvben A I 11 sor 550 irszámú egész ingatlanra 93 korona kikülsési árban még pedig a C 38 tétel alatt **Sebő Mark** javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával az esetben ha ezen ingatlanért a fenti joggal terbelten az ezen szolgálmi jogot megelőző tartozások fedezésére szolgáló 4020 korona megígértetnék: ellenkező esetben ezen ingatlan ezen jogra való tekintet nélkül bocsátatik azonnali árverés alá, **Sebő János** istvánóvnak a berekajjai 252 számú tjkvben A I 2 sor 922 irszám alatt felvett egész ingatlanra 420 korona, ugyanennek a berekajjai 373 számú tjkvben A I 2 sor 144 irszám alatt foglalt egész ingatlanra és az ehhez tartozó 1/4 telek utáni legelő illetőség erre 766 korona, ugyanennek a berekajjai 608 számú tjkvben A I 1 sor 1 irszám alatt foglalt beltelkek és azon épült 77 3. i. számú háában való 3/4 rész illetményére 702 korona kikülsési árban még pedig a C 1 és 2 tétel alatt **Sebő Mihály** istvánóv és neje szül. **Harmadi Anna** javára bekebelezett lakási szolgálmi jog fentartásával azon esetben ha ezen szolgálmi jogot megelőző tartozások fedezésére szolgáló 4020 korona megígértetnék, ellenkező esetben ezen ingatlan a szolgálmi jogra való tekintet nélkül bocsátatik azonnali árverés alá, végül **Sebő János** istvánóvnak a garamújfalusi 144 számú tjkvben A I 1 sor 465 irszám alatt foglalt szőlő ingatlanára 94 korona kikülsési árban az árverést eredetileg és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907 évi december hó 20 ik napjának delétől 9 órájkor **Berekajja** község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikülsési áron átul is el fog adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. c. 42 §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. E. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál törént előleges elhelyezéserű kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattai.

Kelt Léván, a kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóságúnál 1907. évi október hó 7-én.

Pogány Virgil,
kir. járásbíró.

2342/1907 tkvi szám.

Árverési hirdetemény!
A lévai kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóság közbíre teszi, hogy **Adler Viktor** szelvi lakos végrehajtónak **Schvartz Kálmán** és neje végrehajtást szenevő elleni 91 korona 64 fillér tökéletelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíróshoz területén levő **Garam-Vezekény** községben fekvő végrehajtást szenevőnek a garam-vezekényi 131 számú tjkvben A I 1 sor 73 irszámú ingatlanára és azon épült 49 3. i. számú házara 1200 korona kikülsési árban az árverést eredetileg és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907 évi december hó 13 ik napjának delétől 2 órájkor **Garam-Vezekény** község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikülsési áron átul is el fog adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. c. 42 §-ában jelzett érvólyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. E. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál törént előleges elhelyezéserű kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattai.

Kelt Léván, a kir. járásbíróshoz mint telekkönyvi hatóságúnál 1907. évi szeptember hó 23-án.

Pogány Virgil,
kir. járásbíró.

Nevelő.
Övönképzőt végzett leány nevelőnői állást keres. Elemi iskolai gyermekeket is tanít. Ingényei szerények. Cim: **özvegy Benceze Gergelyné Léva. Várepület.**

A Piac tér közelében egy száraz raktárhelyiség
azonnal vagy január 1-től kiadó. Bővebbet a „Nemzeti kávéházban“.

A számarköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja

rózsás kerek arcukat.

Rendkívüli gyógy sikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak. A SCOTT-féle Emulsió felbontottak s aggnak ép oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszár védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni a gyógyszertárakban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható:

a gyógyszertárakban.

Liszt raktáram részére azonnali belépésre férfi v. női elárusítót keresek.

Singer Izidor Léva.

Új fodrásznő

November hó 20-kától a mélyen tisztelt hölgy közönség rendelkezésére áll

Spira Mórné
Teleki-utca 13 szám.

Eladó ház.

A Balassa-utca 8 számú ujonnan épült 4 szoba és mellékhelyiségekből álló ház szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó!

Ladányi-utca 8 számú

HÁZ,

valamint kákákban szép fekvésű

SZÖLŐ

hajlékkal és pincével eladó.

Bővebbet Singer Izidor fűszer és teavaj üzletében Léván.

Hirdetés.

Az esztergomi főképtalan tulajdonát képező garam-szent-benedeki várban lévő plébániai épületen eszközöndő s 8111 korona 75 fillérre előirányzott építési munkálatokra pályázat hirdettetik.

Az ezen munkálatokra vállalkozók felhivatnak, hogy zárt ajánlatukat folyó évi december hó 10-ig a főképtalan gazdasági főtiszti hivatalához Esztergomba címezve terjesszék be, a hol a részletes költségvetés is megtekinthető.

Kelt Esztergomban, 1907. évi november hó 23-án.

Főtiszti hivatal.

Varrógépek és Műhímezés

valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-féle új Singer gépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletfizetésre: korona

E.m. monopol-, Dürkopp és Gasser új Singer varrógép	56-tól 76-ig
Új Singer medium iparogép állvánnyal	72-től 80-ig
Titania új nagy Singer 4-es iparos varrógép	78-tól 88-ig
Nagy Howe iparos varrógép	76-tól 80-ig
Vaódi szabadalm. Adria családi varrógép	86-tól 96-ig
láb és kézi hajtásra	96-tól 100-ig
Körhajós családi (Ringschiff) gép	100-tól 120-ig
iparos (Ringschiff) gép	130-tól 150-ig
Valódi Dürkopp — központorsó — gép családi	120 korona
iparos	150 korona
Új Singer családi varrógép kézi hajtásra	44 korona

Műhímezési készülék ára 4 korona.

Főraktár:

KERN TESTVÉREKNÉL, Léván.

Legjobb géptük, részek és hajók olcsón.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —30, —60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegekben —40, —80, 120, 2,60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram Pakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly utca 1.

Kapható Léván: Klein Benő, Silbinger Zsigmond, Wiheim Gizella, Blum R., Kertész Lajos, Knapp Ignác.

Knapp Dávid

mezőgazdasági és varrógép raktára LÉVÁN.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

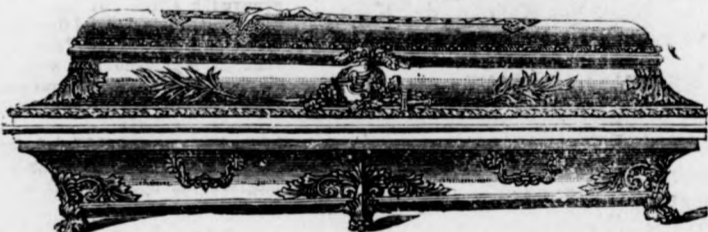
állandó géпкиállítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettsége nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok.

HAZAI gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gőzcséplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Fa- és érckoporsók.

Szabadalmazott érckoporsók Beschoner gyárából, légmentességű. Gyermekek részére 18 koronától fölfelé. Felnőtteknek 60 koronától 100 koronáig.

Fakoporsó

Gyermekeknek 4 koronától fölfelé. Felnőtteknek 16 koronától fölfelé.

Koszorú 1 kor. 80 fillértől 20-30 koronáig.

Raktár: KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Bazár!

Mikulási-karácsonyi-Ujévi ajándékok legnagyobb választékban Léván, Petőfi-utca 9 szám alatt kaphatók.

Mindennemű játékszerek u. m. önműködő gépkocsik, babák, babaszobabutorok, pneumatikus gyermekjátékok, türelem és társasjátékok, gyermekpuskák és kardok, zenejátékszerek, posztó és mache állatok stb. valamint bődíszműárak karácsonyfadíszek és egyéb cikkek nagy választékban meglepő olcsó árakon kaphatók.

Teljes tisztelettel
Springer Regina.

Névjegyek, meghívók és eljegyzési kártyák legdiszesebb kivitelben készítettnek

Nyitrai és Társa
könyvnyomdájában Léván.